

Nejvyšší správní soud
Moravské náměstí 6
657 40 Brno

ke sp.zn. 10 As 98/2023

Stěžovatel (osoba zúčastněná na řízení):

České štěrkopísky spol. s r.o., IČ: 27584534
sídlem Cukrovarská 34, 190 00 Praha 9 - Čakovice

právně zast. Mgr. Tomášem Uherkem, advokátem, sídlem Jandova 8, 190 00 Praha 9

Žalobci:

- a) **Vodovody a kanalizace Hodonín, a.s.**, sídlem Purkyňova 2933/2, 69501 Hodonín
- b) **Obec Archlebov**, sídlem Archlebov 2, 696 33 Archlebov
- c) **Město Hodonín**, sídlem Masarykovo nám. 53/1, 695 35 Hodonín
- d) **Město Kyjov**, sídlem Masarykovo nám. 30/1, 697 01 Kyjov
- e) **Obec Moravský Písek**, sídlem Velkomoravská 1, 696 85 Moravský Písek
- f) **Obec Mutěnice**, sídlem Masarykova 200, 696 11 Mutěnice
- g) **Obec Starý Poddvorov**, sídlem Starý Poddvorov 230, 696 16 Starý Poddvorov
- h) **Město Veselí nad Moravou**, sídlem tř. Masarykova 119, 698 01 Veselí nad Moravou
- i) **Obec Vnorovy**, sídlem Hlavní 750, 696 61 Vnorovy
- j) **Město Vracov**, sídlem náměstí Míru 202, 696 42 Vracov
- k) **Obec Dolní Bojanovice**, sídlem Hlavní 383, 696 17 Dolní Bojanovice

právně zast. Mgr. Pavlem Černým, advokátem, sídlem Údolní 567/33, Brno

l) **Město Uherský Ostroh**, sídlem Zámecká 24, 687 24 Uherský Ostroh

právně zast. Mgr. Ing. Jánem Bahýľem, advokátem, sídlem Kotlářská 29, 602 00 Brno

m) **Jihomoravský kraj**, sídlem Žerotínovo nám. 449/3, 601 82 Brno

Žalovaný:

Český báňský úřad, se sídlem Kozí 4, 110 01 Praha 1 - Staré Město

Doplnění kasační stížnosti

proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 6.3.2023, č.j. 31 A 84/2022-762

Příloha:

- usnesení Ministerstva životního prostředí, odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence ze dne 19.5.2023 č.j. MZP/2023/710/1892, sp.zn. ZN/MZP/2022/700/2

Advokáti: Mgr. Tomáš Uherek, Mgr. Martin Horák, JUDr. Daniel Hlaváč
Spolupracující advokát: Mgr. Petr Reichelt, Adresa: Jandova 8, 190 00 Praha 9
Telefon: 283 890 363, e-mail: info@lastresort.cz, číslo účtu: 246100319/0800
ID datových schránek: 42bf28x (Uherek), munhh44 (Horák), fqmax3n (Hlaváč), 23c5san (Reichelt)

I.

- (1) Našemu právnímu zástupci byl dne 17.4.2023 doručen rozsudek Krajského soudu v Brně [dále jen „krajský soud“] ze dne 6.3.2023, č.j. 31 A 84/2022-762 [dále jen „rozsudek“], kterým krajský soud zrušil napadené rozhodnutí žalovaného v jeho výrocích 1) a 2) (výrok I.), částečně podané návrhy odmítl (výroky II. a III.) a zamítl (výroky IV. a V.) a rozhodl o náhradě nákladů řízení (výroky VI. až XI.). Ve výroku VI. a VII. krajský soud konkrétně rozhodl o povinnosti žalovaného nahradit náklady řízení žalobcům a) až j) a m).
- (2) Našemu právnímu zástupci bylo dále dne 26.4.2023 doručeno usnesení krajského soudu ze dne 24.4.2023, č.j. 31 A 84/2022-802 [dále jen „usnesení“], kterým krajský soud změnil (opravil) výrok VI. rozsudku tak, že do něj doplnil přesnou částku náhrady nákladů řízení.
- (3) V zákonem stanovené lhůtě jsme dne 28.4.2023 podali kasační stížnost proti uvedenému rozsudku, a to proti jeho výroky I., VI. a VII.. a současně i proti uvedenému usnesení (v rozsahu celého jeho výroku), kterou nyní na základě obdržené výzvy doplňujeme o důvody, pro které rozsudek a usnesení napadáme.

II.

- (4) V odst. 29. rozsudku krajský soud správně uvádí, že „*se jádro věci týká odborného hodnocení hydrogeologických poměrů a rizik těžby pro zdroj pitné vody v dotčeném území*“. K tomu pak v odst. 63. rozsudku krajský soud správně dodal, že „*Je nutno posuzovat konkrétní dopady dobývacího prostoru na vodní zdroj. Toto odborné posouzení se primárně odvíjí od vyhodnocení hydrogeologických poměrů v daném území. Potencialita ohrožení vydatnosti, jakosti nebo zdravotní nezávadnosti vodního zdroje je otázkou odbornou, nikoliv právní*“. Z toho všeho pak v odst. 68. rozsudku krajský soud rovněž správně dovodil, že „*Soulad záměru s hmotným právem [zejména § 28 odst. 2 písm. e) a § 30 odst. 8 vodního zákona] závisí na vyhodnocení vlivu těžby šterkopísku na podzemní vody, primárně pak na vodní zdroj Bzenec – komplex. Tato otázka je přitom otázkou odbornou. Ani Obvodní báňský úřad, ani žalovaný, ani soud si o této otázce nemohou učinit úsudek vlastní*“. S ohledem na dále uvedené máme za to, že krajský soud si tyto limity pro svůj úsudek sice vytyčil správně, bohužel je ale zcela nerespektoval, když nosná část odůvodnění rozsudku je založena právě na odborném úsudku, který si krajský soud učinil ohledně některých dílčích odborných otázek z oblasti hydrogeologie.
- (5) Na uvedené pak krajský soud v odst. 63. rozsudku navázal tím, že „*V rámci procesů vydávání závazných stanovisek, v rámci samotného správního řízení o stanovení dobývacího prostoru i v tomto řízení před soudem byla k této otázce předložena celá řada odborných podkladů (odborná vyjádření, matematické modely, posudek znaleckého ústavu, znalecké posudky znalců, závazná stanoviska dotčených správních orgánů, stanoviska jiných správních orgánů). Úkolem správních orgánů bylo všechny získané podklady řádně vyhodnotit*“. V navazujících odst. 69. až 72. rozsudku krajský soud popisuje procesní postupy, jakými se mají správní orgány řídit při řádném vyhodnocení těchto vysoce odborných podkladů, přičemž v odst. 73. rozsudku nakonec dospěl k závěru, že žalovaný nevyhodnotil předložené znalecké posudky (a další odborné podklady) způsobem, který by odpovídal stanoveným požadavkům.
- (6) Důvodem zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného tak je toliko krajským soudem vytknutá vada, spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. K tomu viz zejm. odst. 151. rozsudku, kde krajský soud uvedl, že: „*má za to, že skutkový stav v posuzované věci nebyl zjištěn dostatečně*“, jakož i odst. 159. rozsudku: „*Soud shrnuje, že žalovaný nesprávně vyhodnotil předložené znalecké posudky, a v důsledku toho dospěl k nesprávnému závěru, že byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti*“. Tamtéž

(a též na řadě dalších míst odůvodnění) pak krajský soud dovedl vady odborných studií, kteréžto „*nedostatky ve zjištěném skutkovém stavu zakládají nezákonnost stanoviska EIA*“.

- (7) S tímto závěrem krajského soudu nesouhlasíme a máme jej za chybný, neboť vytknutá vada, spočívající v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu, ve skutečnosti neexistuje, když krajským soudem vytknuté vady odborných studií a posudků, s pozitivními závěry vůči předmětnému záměru těžby, ve skutečnosti buď neexistují, nebo jde o vady zcela marginální.
- (8) Jakkoliv působí odůvodnění rozsudku velmi precizním dojmem, je třeba mu vytknout i výše již uvedené překročení limitů pro posuzování odborných otázek z oblasti hydrogeologie. Krajský soud zašel v posuzování jednotlivých odborných studií a znaleckých posudků za hranici jejich „pouhého“ řádného vyhodnocení z hlediska úplnosti, přesvědčivosti a věrohodnosti, a podstatná část odůvodnění rozsudku je tak ve svém důsledku spíše revizním posudkem z oblasti hydrogeologie než rozsudkem správního soudu. Zodpovězení odborných otázek z oblasti hydrogeologie, stejně jako věcný přezkum závěrů soudních znalců z tohoto oboru, je přitom již odbornou činností, ke které je oprávněn toliko soudní znalec z příslušného oboru, a nikoliv krajský soud. I kdyby byl některý z členů senátu odborníkem i v této oblasti (čemuž podrobné odůvodnění rozsudku může nasvědčovat), ani tak není přípustné, aby sám hodnotil odborné otázky.¹

III.

- (9) V odst. 77. až 86. (a též v odst. 154) rozsudku krajský soud vytýká zásadní vady tzv. studiím **AQUATEST (2010, 2012, 2015)**, ze kterých do značné míry vycházel výsledek procesu EIA, tedy zejm. stanovisko EIA a jeho následné potvrzení ministrem životního prostředí v průběhu odvolacího řízení. Takové zásadní vady však ve skutečnosti neexistují.
- (10) Konkrétně krajský soud studiím AQUATEST vytknul dvě, či spíše tři vady, které zjevně považoval za pro tuto věc zásadní, a to: (a) nesprávné vyhodnocení funkce Nové Moravy, (b) nedostatečné hodnocení možného negativního vlivu povodní na kvalitu vodního zdroje Bzenec komplex, a s tím patrně související (c) nefunkčnost hydraulické bariéry při povodních.

(a) *funkce Nové Moravy*

- (11) Dle krajského soudu „*byla prokázána věcná nesprávnost jednoho z východisek studie, konkrétně funkce Nové Moravy, a tudíž také samotného matematického modelu*“ (odst. 83. rozsudku).
- (12) K tomu pak v násl. odst. 84. krajský soud uvedl, že studie AQUATEST (2010) „*Vcezození z Nové Moravy považuje za hlavní prvek v hydraulickém systému (str. 29)*.“ Tam se však ve skutečnosti uvádí toto: „*Z matematického modelu vyplývá, že i po vzniku vodní nádrže o rozloze 30 ha bude hlavním prvkem v hydraulickém systému zájmového území vcezození povrchové vody z Nové Moravy a Moravy*“. Soudem takto kritizovaná studie tedy za hlavní prvky označila nejenom kanál Nové Moravy ale i řeku Moravu, přičemž krajský soud toto bohužel přehlédl, a jeho výtka je tak již jen z tohoto důvodu chybná.
- (13) Tamtéž (odst. 84.) k tomu pak krajský soud dodal, že „*Novou Moravu studie také proto na straně 43 vyhodnotila jako okrajovou podmínku 3. typu (tok přes polopropustnou hranici). Jak lze dovést ze znaleckých posudků Burdy (2020), Barchánka (2022) i Benkoviče (2022),*

¹ k tomu viz rozhodnutí publikované jako R 1/81: „*Jestliže soudce má kromě odborných znalostí předpokládaných pro výkon jeho povolání i jiné odborné znalosti potřebné pro posouzení určité skutečnosti, nelze k tomu zpravidla brát zřetel při úvaze o tom, zda má být proveden důkaz znaleckým posudkem. I v těchto případech je povinností soudu, aby provedl důkaz znaleckým posudkem.*“

popsané úvahy jsou nesprávné. Přinejmenším ve znaleckém posudku Barchánka (2022) ovšem nic takového uvedeno není. Předpoklad, že Nová Morava podzemní vody drénuje s výjimkou zvýšených vodních stavů, je za určitých podmínek a v určitých úsecích Nové Moravy v principu správný. Avšak přesvědčení krajského soudu o tom, že lze v tomto ohledu dovodit nesprávnost studie AQUATEST (2010), je chybné. Platí totiž, že při mnoha různých kombinacích, např. velikostí vodárenského jímání na různých místech, při různé velikosti říčních průtoků, kolmatace dna či srážkové dotace (a při mnoha variantách dalších vstupních parametrů), může v různých úsecích voda z Nové Moravy do podzemních vod také infiltrovat. Zejména je nepochybné, že i za běžných hydrologických stavů může vodárenské jímání vyvolat infiltraci vod z Nové Moravy do vod podzemních v místech, kde hydraulická deprese vzniklá jímáním zasáhne vodní tok. V místě situování vodních zdrojů má totiž Nová Morava dostatečnou vodnost, umožňující infiltraci i v situacích, kdy do ní přes jez Uherský Ostroh nepřetéká žádná voda, protože ihned v podjezí dochází do Nové Moravy k drenáži podzemních vod, obtékajících prostředím štěrkopísku těleso jezu (úsek s rezavým zbarvením vod, jak je v dokumentaci dokladováno). Předpoklad, že Nová Morava po většinu roku infiltraci říčních vod k vodním zdrojům neumožňuje, proto není správný. Rovněž žalobcem a) předložený tzv. „model PROGEO“ (popsaný v části IV.D.5 rozsudku) došel k závěrům, že Nová Morava prakticky po většinu roku dotaci podzemních vod umožňuje, a že do podzemních vod z ní infiltruje podíl cca 20 % jímaného množství vod (str. 38 PROGEO 2016). K infiltraci říční vody do vod podzemních může za daných podmínek docházet i při běžných hydrologických stavech a za zvýšených (povodňových) průtoků k ní nutně dochází vždy (ty jsou navíc pro hodnocení rizik klíčové).

- (14) I v žalobcem m) předloženém znaleckém posudku GEOtest (2016), uvedeném v části IV.D.6 rozsudku, jehož zpracovatelem je znalec RNDr. Burda, se přitom připouští průměrná doba s vyšším průtokem, kdy má Nová Morava dotační funkci, ve 109 dnech v roce (dle subjektivního názoru zpracovatele pravděpodobněji 90 dnů v roce) – viz odst. 106. rozsudku. Možnost dotační funkce přinejmenším za vyšších průtoků, a tedy možnost posilování zdrojů v jímacím území, je tedy zjevná a uvádí ji nejenom znalec prof. Landa, ale i znalec RNDr. Burda (a později i revizní znalec Ing. Barchánek), a rovněž ji uvádí i k záměru těžby jinak převážně nepřátelská Česká geologická služba (ČGS) ve svém posouzení z 29.9.2017 (str. 4): „*dle šetření firmy GEOtest, a.s., z roku 2016 nastala v období let 2006–2014 tato situace [tj. zvýšené průtoky v Nové Moravě] průměrně 109 dní v roce*“. Přitom znalcem RNDr. Burdou uvedená doba 109 (či 90) dní (v roce 2010 dokonce 212 dní), kdy Nová Morava dotuje podzemní vody, představuje i v celorepublikovém srovnání nadstandardně dlouhou dobu, po kterou jsou v rámci hydrologického roku podzemní vody doplňovány. Je tedy nesporné, že k infiltraci vod i z Nové Moravy dochází, a v žádném případě se nejedná o zanedbatelnou dobu, která by opravňovala k tvrzení, že k infiltraci vod z Nové Moravy do vod podzemních nedochází. Tato skutečnost je bohužel žalobci záměrně bagatelizována a je navozován dojem, že k infiltraci vod z Nové Moravy do vod podzemních docházet nemůže a tedy, že podzemní voda jímaná ve vodním zdroji Bzenec - komplex pochází z jakýchsi nedefinovaných přírodních zdrojů v neznámém vzdáleném infiltračním zázemí. Ve skutečnosti je v daném prostředí zcela vyloučeno, aby jímaná množství na tak soustředěném jímacím území mohly tvořit výhradně přírodní zdroje přitékající ze vzdálených infiltračních zázemí, a bez zásadního podílu infiltrace říčních vod (jak za určitých stavů z Nové Moravy, tak i **nepřetržitě** z Moravy) by tento vodní zdroj nikdy nemohl dlouhodobě poskytovat daná jímaná množství. Potvrzuje to ostatně i žalobcem a) předložený „model PROGEO“ (2015, Dokumentace 1. etapy prací, str. 7), kde se uvádí: „*Realizovaný odběr z vodního zdroje Bzenec - komplex se v posledních letech ustálil okolo hodnoty 150 l/s. Za předpokladu velikosti přírodních zdrojů 1 l/km² by současnými odběry byla „sčerpávána“ plocha Dolnomoravského úvalu o rozloze 150 km². **Hydraulický vliv jímacího území je ale omezen na podstatně menší území.** Významné nadlepšení množství zdrojů podzemní*

vody v nivě Moravy je způsobeno vcezem povrchové vody v místech jezových zdrží a umělých kanálů (indukované zdroje podzemní vody).“.

- (15) Skutečnost, že je vodním zdrojem jímána převážně voda vznikající zasakováním říčních vod, rovněž jednoznačně dokládá na základě hydrochemických analýz i konstatování v „modelu PROGEO“, kdy v Dokumentaci 1. etapy prací (2015) se na str. 26 uvádí: „**Voda z prameniště Bzenec III sever, jímajícího proud podzemní vody téměř výhradně z jezových zdrží Moravy, je bez přítomnosti dusičnanů. Obdobně je na tom prameniště Bzenec III jih**“.
- (16) Nesrozumitelná a v podstatě nepřezkoumatelná je výhrada krajského soudu vůči modelové okrajové podmínce 3. typu. Krajský soud si zřejmě (?) mylně vyložil okrajovou podmínku 3. typu jako hranici, přes kterou nemůže podzemní voda protékat, a snad proto považuje studie AQUATEST za chybné. Ve skutečnosti zde však tato okrajová podmínka byla použita správně právě proto, že přetok podzemních vod přes takovou hranici oboustranně umožňuje. Jinými slovy tato okrajová podmínka umožňuje oboustrannou komunikaci řeky a podzemních vod, tedy i přetok podzemních vod oboustranně napříč vodním tokem v závislosti na nekonečně mnoha kombinacích dalších vstupních parametrů modelu. Použití této okrajové podmínky 3. typu (Cauchyho okrajová podmínka) zde tedy není chybné, ale jedná se o jediný správný typ okrajové podmínky vhodný pro danou situaci (ostatní okrajové podmínky – Dirichletova a Neumannova okrajová podmínka 1. a 2. typu nelze použít; okrajovou podmínku 3. typu zde ostatně používá i model PROGEO). V žádném případě tedy nelze považovat použití okrajové podmínky 3. typu za nedostatek, jak je krajským soudem patrně uváděno, naopak je to v daném prostředí správné řešení.
- (17) Ke krajským soudem zdůrazňované problematice matematického modelování je třeba zdůraznit, že žádné modelování samo o sobě nepřináší nové poznatky, ale na základě poznatků z minula umožňuje simulovat libovolné varianty budoucích scénářů, které si zpracovatel či zadavatel modelu sám zvolí. Matematický model je totiž hypotetický nástroj, založený na nespočtu přibližných odhadů a značných zjednodušení jinak složitého přírodního geologického prostředí. Model je tedy nutno vždy posuzovat pouze jako pomocnou vedlejší metodu, a nelze tak na základě výsledku druhého modelu (PROGEO) dospět k závěru o nepoužitelnosti modelu prvního (AQUATEST). To tím spíše, pokud měl i krajský soud zcela správné pochybnosti o objektivitě zpracovatelů druhého modelu (PROGEO), jak je správně uvedl v odst. 102. rozsudku.
- (18) Z odst. 156. rozsudku pak lze vyčíst výtku, že „studie AQUATEST popisovaly pouze jeden z možných stavů proudění podzemní vody (zjednodušeně řečeno při vyšších stavech v Nové Moravě)“, což však dle našeho přesvědčení nelze považovat za vadu této studie, natož pak za vadu zásadní, způsobující její nepoužitelnost [k tomu též viz níže v odst. (47) uvedený odkaz na odborné vyjádření RNDr. Koppové, která se i k tomu odborně vyjadřovala, a tyto výhrady vyvracela, což bohužel krajský soud zcela opomenul]. Při posuzování rizik v rámci procesu EIA je nutné vycházet z nejméně příznivých (nejkrizovějších) konzervativních scénářů možného vývoje, a těmi jsou právě zvýšené vodní stavy, při kterých může docházet k infiltraci povodňových vod do vod podzemních (povodňová zátoka byla identifikována jako prakticky jediný relevantní rizikový scénář). Proto je správné při hodnocení rizik z těchto nadnormálních vodních stavů vycházet. Skutečnost, že novější model PROGEO zohlednil i jiné vodní stavy, sice mohla přispět k víceúrovňové kalibraci modelu, ale neznamená to, že model AQUATEST nutně poskytl zcela chybné či nedostatečné výsledky, jak by se z rozsudku mohlo zdát. Zcela jistě neplatí, že čím více je vypracováno variant modelových stavů, tím lepší jsou nutně výsledky modelu, přičemž v této věci je zásadní, že model AQUATEST se zabýval pro hodnocení rizik nejdůležitější variantou nadnormálních hydrologických stavů. Ve skutečnosti neexistuje žádný výsledek jakéhokoliv matematického modelu, který by bylo možné označit za jediný zcela správný, protože např. napadaná hydraulická funkce Nové Moravy může být v každém jednotlivém místě modelovaného

území permanentně proměnlivá v čase s výsledkem nekonečného matematického množství variant vyplývajících z kombinace spolupůsobení mnoha vstupních parametrů (zejména mění se velikosti odběrů z jednotlivých vodárenských objektů, mění se velikosti srážkové dotace, mění se hodnoty výparu, mění se hodnoty hydrologických stavů nejenom na vodních tocích, ale i na ostatních prvcích tvořících hraniční podmínky modelu, okamžité stavy manipulací s výškou přelivů na říčních jezích, tranzientní průběhy uvolňování zásob podzemních vod nahromaděných v kolektoru, a mnoho dalších proměnlivých parametrů). V závislosti na kombinaci těchto vstupních parametrů se mění i hydraulická funkce Nové Moravy, a to vše při vědomí, že v každém místě modelu, v každé modelové vrstvě a v každém modelovém elementu je nutné zadat naprosto přesné hodnoty mnoha dalších vstupních parametrů, které jsou ovšem v naprosté většině pouze odhadovány na základě pouhých bodových údajů např. z průzkumných vrtů. To vše má za následek mimo jiné i nekonečnou variabilitu výsledků matematického modelu, kdy např. ve zdánlivě nejdůležitější otázce dochází i model PROGEO k závěru, že podzemní vody od posuzovaného záměru mohou proudit jak směrem k vodním zdrojům Bzenec I, tak směrem k Bzenec III, a to v závislosti na zmíněné kombinaci vstupních podmínek a parametrů, stejně jako i model PROGEO dospěl k závěru, že vznikem těžebního jezera nedojde ke kvantitativnímu vlivu, tj. k ohrožení vydatnosti vodního zdroje.

- (19) V témže odst. 156. rozsudku pak krajský soud studiem AQUATEST vytýká, že „*mohly vyvolat mylný dojem, že převážná část povrchové vody je do vodního kolektoru infiltrovaná z Nové Moravy vzdálené 150 m od jímacích vrtů, takže u šterkovny vzdálené cca 600 m od těchto vrtů nemůže dojít ke zvýšení stávajících rizik (takto situaci hodnotil posudek G E T, 2014, strana 63)*“. Předpoklad, že je do kolektoru infiltrována převážná část povrchové vody prosakující z vodních toků, je však zcela správný a nelze tak hovořit o „*vyvolávání mylného dojmu*“. Samotná skutečnost, že podzemní voda z místa posuzovaného záměru může proudit i směrem k jímacím objektům, nikdy nebyla zpochybnována, v dokumentaci je k tomu však opakovaně dokládáno, že s ohledem na vzdálenost cca 600 m směrem k nejbližším vodním zdrojům (tedy ve směru k území Bzenec III), nemůže tato okolnost znamenat nové významnější riziko. Tedy ve srovnání se stávající vzdáleností 150 m vrtů Bzenec III od Nové Moravy a rovněž ve srovnání s mnoha příklady obdobných vodárenských soustav situovaných v blízkosti těžby šterkopísků, kde se jímací objekty bez problémů nacházejí až řádově blíže, než uvedených 600 m (tj. např. jímací vrty umístěné 25 m od těžebního jezera v jímací soustavě vodního zdroje Kvasice – Tlumačov, ležícího rovněž v aktivní zóně záplavového území, a i významem co do jímaných množství srovnatelného). V dokumentaci tedy byla posuzována i alternativa, že podzemní vody mohou od posuzovaného záměru proudit i k vodnímu zdroji Bzenec III (tj. k vodnímu zdroji vzdálenému cca 600 m). Tedy i krajským soudem zmiňovaný posudek G E T 2014 uváděnou situaci hodnotil správně, a nemůže se jednat o vytváření dojmů, uvádějících ministerstvo v omyl. Oproti tomu, co uvedl krajský soud, je však na str. 63 posudku G E T 2014 ve skutečnosti uvedeno: „*K problematice vlivu záměru na kvalitu vodárensky jímaných vod bylo opakovaně prokázáno, že hlavní podíl na doplňování zásob podzemní vody má vzezování povrchové vody z odlehčovacího ramene Nová Morava a z řeky Moravy*“ (totéž je v posudku uvedeno na více místech). Tedy stejně jako krajský soud chybně zhodnotil studie AQUATEST – viz výše v odst. (12), tak zcela se stejnou chybou hodnotil i posudek G E T 2014, když u obou přehlédl, že jako zdroj infiltrace uvádějí nejenom Novou Moravu ale i řeku Moravu. Posudek G E T 2014 zde tedy ve skutečnosti jasně uvádí, že k doplňování vod kolektoru dochází nejenom z odlehčovacího kanálu Nové Moravy, ale i z řeky Moravy. Ostatně i model PROGEO předpokládá podíl infiltrovaných vod z Nové Moravy na jímaných vodách do cca 20 %, přičemž velikost podílu vod z Moravy sice nespecifikuje, ale uvádí k němu, že „*Srovnáním základních údajů chemismu podzemních a povrchových vod byla potvrzena dotace horninového prostředí vodou z Moravy*“ (PROGEO, 2016). Rovněž z modelů PROGEO je tedy zřejmé, že podíl infiltrovaných říčních vod (z Nové Moravy a Moravy) na

jímaném množství je zásadní. To opět dokládá, že předložená dokumentace nevyvolává „mylné dojmy“ a rovněž, že vznik těžebního jezera ve vzdálenosti cca 600 m od vodních zdrojů nemůže ani za povodňových stavů představovat nové významnější riziko (povodňové vody k vodním zdrojům tak jako tak infiltrují z vodních toků i v celé ploše zátopy).

- (20) Též v této souvislosti je třeba zdůraznit, že prakticky jediným relevantním rizikovým scénářem byl identifikován scénář povodňové zátopy plánovaného těžebního prostoru. Je přitom nesporné (viz předložené znalecké posudky ale i vyjádření ČGS), že právě při takové zátopě zároveň infiltrují povodňové vody z Nové Moravy do kolektoru podzemních vod směrem k vodním zdrojům. Bezezbytku proto nutně platí, že vznik těžebního jezera vzdáleného cca 600 m od nejbližších vodních zdrojů nemůže ani za povodňových stavů znamenat nové významnější riziko, jelikož za tohoto nejrizikovějšího scénáře povodňových stavů, stejná povodňová voda, která by zatopila těžební prostor vzdálený cca 600 m, tak jako tak infiltruje k vodním zdrojům na mnohem kratší vzdálenost cca 150 m z Nové Moravy.
- (21) Přitom i vzdálenost 150 m od Nové Moravy k vodním zdrojům je dostatečná a bezpečná na to, aby filtrací skrze štěrkopískové prostředí na tuto vzdálenost došlo ke kvalitnímu vyčištění infiltrujících říčních vod. Jako nejrizikovější se proto jeví povrchová zátopa bezprostředně místa samotných vodních zdrojů a vertikální průsak povodňových vod do vrtů na vzdálenost jednotek metrů. Proto je vzdálenost plánované těžby cca 600 m od nejbližších vodních zdrojů zcela bezpečná, o čemž dále svědčí i řada blízkých vodárenských soustav rovněž v kvartérních štěrkopískách řeky Moravy, kde jsou jímací objekty od těžebního prostoru situovány až v řádově kratší vzdálenosti. Posuzovaná vzdálenost plánované těžby cca 600 m od vodních zdrojů je výrazně největší, a tedy i nejbezpečnější ve srovnání se všemi relevantními vodárenskými soustavami v úvalech řeky Moravy (viz též studie *Příklady koexistence těžby štěrkopísků a vodohospodářského využití území v CHOPAV Kvartér řeky Moravy a vybrané příklady z jiných povodí, stav k 1.9.2020*, RNDr. Patzelt, kterou jsme dne 1.12.2020 založili do spisu ČBÚ, a ze které následně čerpal i znalec prof. Landa – viz str. 17 znaleckého posudku prof. Landy z r. 2021).
- (22) Za prakticky jediný reálný rizikový scénář byla identifikována možnost záplavy těžebního prostoru říční povodňovou vodou. K takové záplavě ovšem může dojít pouze za zcela mimořádných extrémně vysokých hydrologických stavů, a tyto stavy jsou proto pro hodnocení rizik rozhodující (naposledy se tak stalo 13.7.1997, kdy navíc došlo i k protržení protipovodňových hrází, k čemuž by již s ohledem na provedená protipovodňová opatření docházet nemělo, a o to nižší je nyní pravděpodobnost opakování takového scénáře). Za těchto extrémně vysokých hydrologických stavů pak nepochybně k infiltraci povodňových vod do vod podzemních a směrem k vodním zdrojům na vzdálenost 150 m dochází. Zároveň je zásadní, že dochází i k přímému zatopení bezprostředního povrchu v okolí vlastních jímacích studní – povodňové vody tak do studní vertikálně prosakují na bezprostřední vzdálenost pouhých několika metrů (pokryvné hlíny v žádném případě nejsou zcela nepropustné), dále dochází i k zátopě existujícího jezera Černý (k tomu podrobněji viz dále), které se rovněž nachází mnohem blíže k vodním zdrojům než posuzovaný záměr. Proto je zcela správný předpoklad, že uvažované těžební jezero vzniklé více než 600 m od nejbližších vodních zdrojů Bzenec III nemůže představovat nové významnější riziko.
- (23) Máme za to, že v důsledku povodňové záplavy v roce 1997 k prakticky okamžitému odstavení vodního zdroje Bzenec – komplex z provozu, tak jako tak, došlo, k čemuž si může od žalobce a) informace a podklady vyžádat jedině soud, nám i zpracovateli studie AQUATEST žalobce a) poskytnutí jakýchkoliv informací opakovaně odmítl (viz příloha č. 13 studie AQUATEST 2010). Máme za to, že příčinou uvedeného odstavení v roce 1997 byl rychlý vertikální průnik povodňových vod do vodních zdrojů, které byly na povrchu zaplaveny – tyto vodní zdroje se nacházejí v záplavové zóně Q100. Zcela jistě tak nelze předpokládat dokonalou těsnicí schopnost povrchových krycích hlín ani samotné konstrukce jímacích objektů, při vertikálním průsaku navíc působí řádově větší hydraulický gradient. Vznik

těžebního jezera ve vzdálenosti cca 600 m od vodních zdrojů se proto nemůže projevit novým významněji nepříznivým vlivem.

(b) hodnocení vlivu povodní

(24) V odst. 86. rozsudku se krajský soud jen stručně zabývá hodnocením rizik ve studii AQUATEST (2012), přičemž dospěl k závěru, že „*Za objektivně nedostatečné je nutno považovat pouze hodnocení možného negativního vlivu povodní na kvalitu vodního zdroje Bzenec komplex.*“, a to z důvodu, že jako rizika při povodních studie dle zjištění krajského soudu hodnotí pouze rizika související s únikem olejů a maziv nebo pohonných hmot, potažmo rizika spojená se splavením skrývkové zeminy. Blíže zde tato krajským soudem vytknutá vada nijak konkretizována není, což činí tento dílčí závěr krajského soudu nepřezkoumatelným. Lze se nicméně domnívat, že krajský soud tím měl patrně (?) na mysli to, co uvedl v rozsudku o 24 stran dále, v odst. 202., ve vztahu k hydraulické bariéře, které se proto věnujeme hned v následujícím bodě (c).

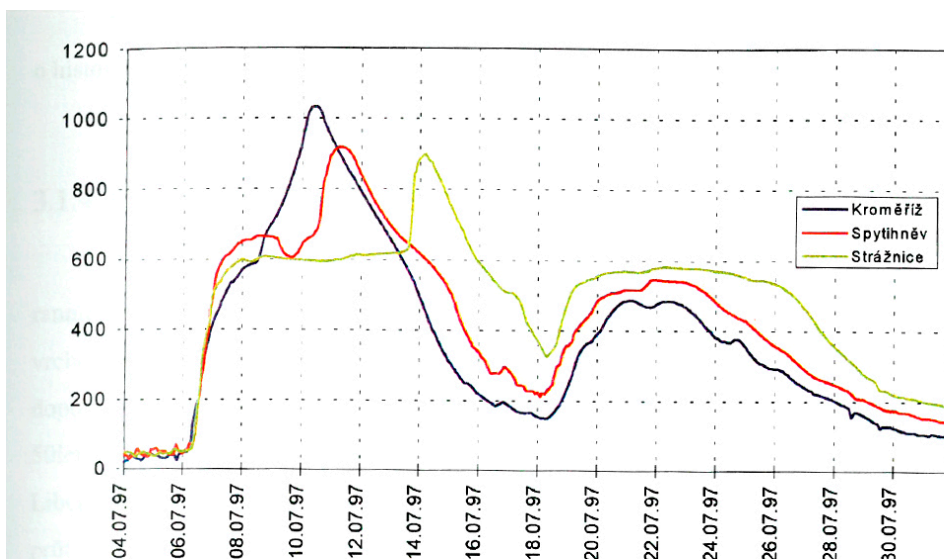
(25) Ve výše uvedených souvislostech je třeba k tomuto též uvést, že při posuzování vlivu zatopení těžebního jezera povodňovou vodou nebyla podstatou tohoto posuzování otázka, zda při zatopení může dojít k průniku povodňových vod do vod podzemních (k němu v různé míře nutně dojde v celé ploše zátopy nezávisle na posuzovaném záměru těžby), ale otázka, zda se takový průnik v místě posuzovaného záměru může projevit novým významněji nepříznivým vlivem na vodní zdroje vzdálené cca 600 m. S ohledem na skutečnost, že k průnikům povodňových vod do vod podzemních tedy nepochybně dojde jak v celé ploše povodňové zátopy vč. bezprostředního okolí jímacích vrtů, tak i soustředěně prostřednictvím vodních toků, vč. Nové Moravy protékající ve vzdálenosti cca 150 m od vodních zdrojů, výsledkem prověřování vlivu zatopení těžebního jezera povodňovou vodou je závěr, že zatopení místa posuzovaného záměru vzdáleného 600 m nemůže pro vodní zdroj představovat novou významněji nepříznivou skutečnost.

(c) funkčnost hydraulické bariéry při povodních

(26) K hydraulické bariéře nejprve dospěl krajský soud ke správným závěrům o její dostatečné funkčnosti, resp. až nadstandardnosti při běžném stavu (odst. 199. rozsudku) i havarijním stavu (odst. 200. rozsudku). K tomu navíc krajský soud v odst. 201. rozsudku dodal, že ani nebyl vyvrácen odborný názor ve znaleckém posudku prof. Landy (2017) a posudku G E T (2014), že ani únik dvou plných nádrží pohonných hmot „*nebude představovat významnější riziko pro zdroj podzemní vody s ohledem na čistící schopnost štěrkopísků a vzdálenost od vodních zdrojů*“. A to z důvodu, že dle krajského soudu „*Pro účely posouzení standardních filtračních schopností štěrkopísků z hlediska zcela standardních rizik, která jsou prakticky typová pro všechny štěrkovny, lze přitom považovat analogické situace popisované znalcem Landou za příléhavé.*“ (i dle krajského soudu je navíc pravděpodobnost takové srážky řádově vyšší na silnici I. třídy 80 m od vodního zdroje).

(27) Oproti tomu však již dospěl krajský soud v odst. 202. rozsudku k (odbornému) názoru, dle našeho názoru nesprávnému, o nefunkčnosti hydraulické bariéry při povodních, když zde krajský soud bohužel přisvědčil znalcům Burdovi a Benkovičovi [jejichž znalecké posudky předložil žalobce a), a vůči kterým je jinak krajský soud v odst. 136. až 138. a 175. až 178. rozsudku oprávněně značně kritický], že „*provoz bariéry v době povodní a těsně po nich bude zcela mimo technické možnosti*“. Z toho pak krajský soud dospěl k závěru (nesprávnému), že „*hydraulickou bariéru nehodnotí jako opatření, které by významným způsobem mohlo eliminovat riziko kontaminace podzemní vody v důsledku zaplavení těžebny povodňovou vodou.*“.

- (28) Krajský soud k tomu dále v odst. 203. rozsudku uvedl, že „Důsledkem je zde „pouze“ to, že při hodnocení rizik kontaminace podzemní vody v důsledku povodní nemůže být spoléháno na funkce hydraulické bariéry. Toto riziko je nutno vyhodnotit zejména s ohledem na případná další opatření a zejména filtrační schopnosti štěrkopísků v dané lokalitě“. Přitom právě čistící schopnost štěrkopísků a vzdálenost od vodních zdrojů považoval krajský soud za dostačující pro hodnocení „standardních rizik“, tedy při běžných a havarijních stavech.
- (29) V návaznosti na uvedené výše pak krajský soud dospěl v odst. 250 rozsudku k závěru, že hydraulická bariéra „za těchto situací [při povodňových stavech] nemůže plnit funkci účinného opatření zcela zabraňujícího kontaminaci“. Tu však nemůže nikdy a nikde zajistit žádné opatření, neboť by musela být kamsi odstraněna celá řeka Morava jako taková a zabráněno zátopě celého území. Jak je totiž v dokumentaci opakovaně uváděno a dokládáno, za extrémního povodňového stavu spojeného s povrchovou záplavou by do těžebního prostoru pronikla voda nanejvýše stejného složení, jaká by tak jako tak proudila vodními toky, a zároveň by pokrývala i celé území v ploše povodňové záplavy. V případě takové záplavy reálně neexistuje žádné „účinné opatření zcela zabraňující kontaminaci podzemní vody“, a povodňová voda by se na kvalitě vodárensky jímáných vod projevila prakticky bezprostředně po vzniku zátopy v samotném místě vodních zdrojů s následkem nutnosti dočasného odstavení přinejmenším části vodních zdrojů. K tomu by ovšem došlo tak jako tak nezávisle na skutečnosti, zda bude či nebude realizován posuzovaný záměr těžby. V případě zaplavení takto rozsáhlých území všudypřítomnou povodňovou vodou se nutnost aktivace hydraulické bariéry nedá předpokládat (analogicky by musela být hydraulická bariéra např. i podél řek a v celé ploše zátopy). Rovněž čištění povodňové vody nikde prováděno není (v případech, kdy je povodňová voda aktivně odčerpávána ze zatopených prostor, není známo, že by někdy někde bylo přistupováno k jejímu čištění, a bývá přímo vypouštěna zpět do vodního toku, nebo do kanalizace). S ohledem na skutečnost, že k povodňové zátopě území může dojít pouze při extrémně velkých průtocích povodňových vod (v roce 1997 se v daném místě jednalo o max. průtok cca 900 m³/s, viz graf níže), dochází při tom i k extrémně velkému ředění rozpuštěných látek, a je tak vyloučeno, že by v místě těžby vznikla ohraňovaná ohnisková kontaminace, která by se následně mohla jakkoliv projevit ve vodním zdroji Bzenec III, vzdáleném cca 600 m od těžebního prostoru (průsakem na vzdálenost 600 m dochází k vyčištění veškerých relevantních kontaminantů, a zejména u látek s vysokou migrační schopností navíc nemůže za takto rozsáhlých povodní ke vzniku ohniskové kontaminace vůbec dojít). Pokud bychom hypoteticky předpokládali, že v místě těžebního jezera přece jenom z nějakých důvodů dojde v souvislosti s povodní ke vzniku ohniskové kontaminace (fakticky je však taková situace vyloučena), potom by se tak zcela jistě muselo stát až s odstupem času po opadnutí povodňové vlny, a v takovém případě by pak bylo možné bez problému přistoupit k aktivaci hydraulické bariéry. Samozřejmě se též předpokládá, že v případě povodňové zátopy bude prováděn odpovídající monitoring kvality vod s potřebnou časovou frekvencí, přičemž tuto situaci bude podrobně řešit standardně zhotovovaný povodňový a havarijní plán.

Obr. 3.10 Průběh průtoků v profilech vodoměrných stanic - střední a dolní tok Moravy.

Průtoky povodňových vod 1997. Zdroj: Vyhodnocení povodňové situace v červenci 1997, MŽP

- (30) K problematice hydraulické bariéry lze závěrem dodat, že představuje ryze hypotetickou součást řešené problematiky. Jak jsme totiž již uváděli výše, tak povodňová voda by v době zátopy infiltrovala do vod podzemních především přímo z blízkého vodního toku Nové Moravy, stejně tak i z Moravy a z dalších drobných vodotečí, nebo i v ploše starých říčních koryt (Burda 2016). Rovněž by docházelo k bilančně významnému celoplošnému průsaku skrz povrchovou krycí vrstvu. Proto by vlivem těžebního jezera ve vzdálenosti 620 m od vodních zdrojů nemohlo dojít k významnějšímu nárůstu již existujícího rizika. Potřebu aktivace hydraulické bariéry proto při povodňové zátopě rovněž nelze předpokládat, a běžně lze například za takové situace po opadnutí povrchového zaplavení povodňovou vodu z těžební jámy s použitím jediného dostatečně výkonného čerpadla vracet zpět do vodního toku, jak se po povodních děje v nespočtu případů zaplavených objektů, staveb, terénních depresí a podobně. Pravděpodobnost potřeby aktivace uvažované hydraulické bariéry lze proto považovat za ryze teoretickou a prakticky nulovou, protože i pravděpodobnost scénáře, za kterého by v těžební nádrži reálně mohly nastat koncentrace znečištění vyžadující hydraulickou bariéru, je při objektivním posuzování prakticky nulová.

IV.

- (31) V návaznosti na uvedené výše pak krajský soud na více částech svého rozsudku, zejm. pak v odst. 221. až 229. poukazuje na dle jeho názoru zásadní nedostatky při využití metody **analogie** v této věci, když dle jeho zjištění u analogických případů nebyly uvedeny všechny relevantní informace, nebo je o nich mezi znalci veden skutkový spor.
- (32) K tomu je třeba uvést, že k záplavě posuzovaného území, kde má být předmětný záměr těžby realizován, došlo naposledy v roce 1997, kdy se jednalo o cca osmi set až tisíciletou vodu (Q1000). Pokud je tedy u příkladových lokalit uvedeno, že se nacházejí v záplavových zónách např. Q20 či Q100, je to informace zcela dostačující na to, aby bylo zřejmé, že při povodních odpovídajících rozsahem roku 1997, by nutně muselo být takové území také zaplaveno.
- (33) Máme navíc za to, že při povodňové záplavě posuzovaného území v roce 1997 došlo ke krátkodobému odstavení vodního zdroje Bzenec – komplex, jakkoliv o tom bohužel nejsou

veřejně dostupné informace. Těmi disponuje pouze žalobce a), který však poskytnutí informací o tomto vodním zdroji opakovaně odmítl nám (našemu tehdejšímu zmocněnci RNDr. Josefusovi), jakož i zpracovateli hydrogeologického studie K-GEO (uvedené v části IV.D.1 rozsudku) a zpracovateli studie AQUATEST (viz příloha č. 13 studie AQUATEST 2010), a může si je tak vyžádat pouze soud.

- (34) I z veřejně dostupných zdrojů přitom vyplývá, že došlo i ke znalcem Burdou sporovanému zaplavení jezera Černý. Dokládá to např. na internetu dostupný letecký snímek z 10.7.1997, ze kterého je patrné započetí pronikání povodňových vod do jezera, přičemž ke kulminaci povodně zde došlo až 13. či 14. 7.1997 (viz graf výše), a zaplavení jezera je tak prakticky jisté. Jezero Černý se přitom nachází cca 350 m od vodních zdrojů. Tato vzdálenost svědčí o tom, že primárním důvodem krátkodobého odstavení vodního zdroje nemohlo být zaplavení jezera Černý (doba dotoku k vodnímu zdroji činí řádově cca týdny až měsíce, a přetrvávala by další řádově měsíce). Naopak skutečnost, že k obnovení provozu vodního zdroje došlo poměrně rychle, pak zároveň svědčí o tom, že zaplavení jezera Černý nemělo významněji nepříznivý vliv na kvalitu vodárensky jímaných vod, a je tedy zřejmé, že průsaková vzdálenost 350 m od jezera k vodním zdrojům je zcela dostatečná na kvalitní vyčištění průsakových vod.

Jezero Černý 10.7.1997, foto Miroslav Raudenský

- (35) Rovněž u příkladové lokality vodního zdroje *Kvasice – Tlumačov*, uvedené na mnoha místech našeho vyjádření k žalobě v tomto řízení či na str. 16 a 17 znaleckého posudku prof. Landy z r. 2021, a podrobněji popsané na str. 3 výše v odst. (21) uvedené studie RNDr. Patzelt 2020, je známo, že bylo zatopeno jak těžební jezero, tak i samotné jímací objekty s nutností dočasné odstávky vodního zdroje (voda je zde čerpána i přímo z těžebního jezera). Jímací objekty se zde nacházejí ve vzdálenosti pouze cca 25 m od těžebního jezera a stejných cca 25 m od řeky Moravy, přesto krátce po odeznění následků povodňového stavu byl provoz vodního zdroje zcela obnoven. Celková jímaná množství z tohoto vodního zdroje jsou prakticky identická s vodním zdrojem Bzenec – komplex, a na tomto příkladu je tak dokumentována zejména skutečnost, že i vzdálenost jímacích objektů 25 m od těžebního jezera (dvojnásobně velkého než posuzovaný záměr) i vzdálenost 25 m od řeky je přijatelná a naopak napomáhá zvýšení vydatnosti vodního zdroje.

Kvasice 9.7.1997, vlevo zatopené těžební jezero a vodní zdroj, foto Miroslav Raudenský

V.

- (36) V odst. 87. až 97. (a též v odst. 155.) rozsudku krajský soud vytýká podle něj shodnou zásadní vadu tzv. posudku **G E T (2014)**, který byl vypracován dle § 9 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí na základě pověření Ministerstva životního prostředí [dále jen „MŽP“], jakož i následnému oponentnímu posouzení **AQD-envitest (2012)**, které bylo rovněž vypracováno na žádost MŽP v rámci procesu EIA k posouzení správnosti závěrů studie **AQUATEST (2012)** a akceptovatelnosti závěru z hlediska vlivu na podzemní vody.
- (37) Krajským soudem vytknutá zásadní vada u obou těchto odborných podkladů je to, že jejich zpracovatel „neodhalil vady matematického modelu použitého ve studiích **AQUATEST (2010 a 2012)**, což se potenciálně mohlo projevit ve správnosti úvah a závěrů těchto studií a tudíž také závěrů posudku **G E T (2014)**“, resp. že „nepoukázalo na konkrétní nedostatky matematického modelu použitého ve studiích **AQUATEST (2010, 2012 a 2015)** a neposoudilo, jak a proč se případně tyto nedostatky promítají či nepromítají do argumentů a závěrů studií **AQUATEST**“.
- (38) Jelikož ve studiích **AQUATEST (2010, 2012 a 2015)** ve skutečnosti žádné zásadní vady nejsou (viz výše v čl. III.), nemůže obstát ani závěr krajského soudu ohledně posudku **G E T (2014)** a oponentního posouzení **AQD-envitest (2012)**, kterým tak nelze oprávněně nic vytknout, a ze kterých je třeba nadále vycházet.

VI.

- (39) V části IV.D.8. rozsudku se krajský soud zabývá znaleckými posudky **prof. RNDr. Ing. Ivana Landy, DrSc.** z roku 2017 a 2021, ohledně kterých krajský soud v odst. 152. rozsudku uvádí, že „nadále považuje za neověrohodnější posudky **Landy (2017 a 2021)**“. I přesto však krajský soud stěžejnímu znaleckému posudku **prof. Landy z r. 2017** vytknul, že:

- (a) pominul „*prokazatelnou vadu matematického modelu*“ Aquatestu, jak se uvádí v odst. 129. a 155. rozsudku.
- Jak však podrobně uvádíme výše v čl. III. písm. (a), tak jelikož ve studiích AQUATEST (2010, 2012 a 2015) ve skutečnosti žádné zásadní vady nejsou, nemůže obstát ani tento závěr krajského soudu ohledně posudku prof. Landy.
- (b) pominul „*prokazatelné nedostatky využití hydraulické bariéry pro účely odstranění negativních důsledků zatopení těžebního jezera povodňovou vodou*“, jak se uvádí v odst. 129. a 157. rozsudku.
- Jak však podrobně uvádíme výše v odst. (20) až (30), tak takové nedostatky ve skutečnosti prokázány nebyly, a prof. Landa je tedy nepominul.
- (c) znalec Barchánek zcela obecně poukázal na to, že čtyři jimi hodnocené znalecké posudky, včetně dvou od prof. Landy „*se potýkají s problémem subjektivní interpretace matematických modelů a s tím, že autoři kladou důraz na jimi preferované skutečnosti a ostatní data, nehodící se do jimi zvolené koncepce, přehlíží až odmítají*“ (identicky v odst. 130. a 153. rozsudku).
- Toto zcela obecné hodnocení však znalec Barchánek ve vztahu ke znaleckým posudkům prof. Landy nijak nekonkretizoval, a především z něj nedovodil žádné negativní závěry vůči posudkům prof. Landy. A stejně tak ani krajský soud v tomto ohledu znaleckým posudkům prof. Landy nic konkrétního nevytýká, což činí tento dílčí a zcela obecný závěr krajského soudu nepřezkoumatelným. Navíc krajský soud zde jedním dechem dodává, že znalec Barchánek „*Znalecké posudky Landy (2017 a 2021) naopak v souhrnu hodnotil jako přesvědčivé a více odpovídající realitě.*“.
- (40) V odst. 192. rozsudku pak ještě krajský soud přidal výtku ve vztahu k hodnocení rizika kontaminace vodního zdroje při zaplavení těžebního jezera povodňovou vodou, kde u prof. Landou uváděných analogických lokalit krajský soud postrádal určitý údaj nebo jej měl za sporný, což krajský soud blíže rozvedl v odst. 222. až 228. rozsudku. Ani tato výtku však není opodstatněná, jak uvádíme v čl. IV. výše.
- (41) Jelikož žádná z výtek krajského soudu vůči posudkům prof. Landy není důvodná, tak krajský soud pochybil, pokud z posudků prof. Landy nevycházel.

VII.

- (42) V části IV.D.10. rozsudku se krajský soud zabývá revizním znaleckým posudkem **Ing. Barchánka** z roku 2022, kterému krajský soud vytýká jisté zjednodušení jeho závěrů (odst. 146. rozsudku) a nekonceptnost (odst. 147. rozsudku), resp. „*známky nekonceptnosti a částečně povrchního hodnocení*“ (odst. 158. rozsudku), což ale přitom současně krajský soud v odst. 148. nehodnotí jako „*formální či metodologickou vadu, která by mohla snižovat váhu těch závěrů znalce, které jsou v jeho posudku podrobněji odůvodněny*“.
- (43) V odst. 149. rozsudku pak krajský soud tomuto znalci vytýká jedno vystoupení z role odborníka, u čehož ale současně uvádí, že jde o vystoupení částečné a jediné, nezpůsobující nevěrohodnost znalce.
- (44) Krajský soud tak tomuto znalci v rozsudku nic zásadního nevytýká, přesto však z jeho revizního znaleckého posudku nevyšel, což měl, neboť netrpí žádnou podstatnou vadou, pro kterou by byl nepoužitelným podkladem pro rozhodnutí žalovaného či pro následný přezkum správním soudem.

VIII.

- (45) Na str. 18 (nad čl. V.) našeho vyjádření k žalobám ze dne 14.11.2022 jsme jako důkaz navrhli a označili **odborné stanovisko RNDr. Hany Koppové ze dne 15.7.2022**, které jsme i k našemu vyjádření k žalobám přiložili jako přílohu č. 29). Jednalo se o důležitý důkaz, neboť RNDr. Koppová je odpovědnou řešitelkou (zpracovatelkou) všech tří studií AQUATEST (2010, 2012 a 2015), jak je v těchto studiích zřetelně uvedeno, a jak to i správně uvedl krajský soud v odst. 77. rozsudku. Zpracovatelka dokumentace EIA, Ing. Židková, proto na základě obdržení negativního vyjádření žalobců k naší žádosti o prodloužení platnosti stanoviska EIA, jehož obsah jako obvykle brojil převážně proti studiím AQUATEST, zpracovaných RNDr. Koppovou, toto vyjádření žalobců zaslala RNDr. Koppové, a požádala ji o její odborné stanovisko. Ta jej na čtyřech stranách dne 15.7.2022 zhotovila, zaslala Ing. Židkové, ta jej předala nám, a my jej dne 14.11.2022 výše uvedeným způsobem zaslali krajskému soudu.
- (46) V tomto odborném stanovisku ze dne 15.7.2022 RNDr. Koppová ihned v úvodním bodu č. 1. zvýrazněně uvádí, že „z hlediska ohrožení kvality podzemní vody v jímacím území Bzenec-komplex“ (...) „byly jako zásadní metody použity metoda analogie a vyhodnocení experimentálních dat“, což pak v tomto bodě jeho svého vyjádření dále podrobně popisuje.
- (47) V bodu č. 2 na str. 1 až 2 svého odborného stanoviska pak RNDr. Koppová podrobně uvádí další pro tuto věc podstatné skutečnosti, a to o odmítnutí žalobce a) poskytnout relevantní hydrogeologická data, o použití hydrogeologických údajů z předchozího matematického modelu z r. 2009, ke kterému žalobce a) data poskytl a jehož závěry akceptoval, o zvoleném konzervativním přístupu, a především se pak RNDr. Koppová obšírně vyjadřuje k výhradám vůči použitým datům z doby vyšších průtoků, které RNDr. Koppová odborně vyvrací. Dále se pak RNDr. Koppová odborně vyjadřuje i k pozdějšímu modelu PROGEO, u kterého upozorňuje na nedostatečnou vypovídací hodnotu některých použitých vstupních dat.
- (48) Na konci str. 2 pak RNDr. Koppová opět zvýrazněně uvádí, že „matematické modelování v hydrogeologické studii nebylo stěžejní metodou využitou k posuzování“, což opět jen dokládá námi opakovaně uváděné, že hypotetické matematické modelování musí být chápáno pouze jako doplňková pomocná metoda k hlavním hydrogeologickým metodám, a nelze jej aplikovat jako hlavní rozhodující nástroj (a v něm pak hledat dílčí nedostatky, jako tak bohužel učinil krajský soud).
- (49) Z uvedeného je zjevné, že toto odborné stanovisko RNDr. Koppové mělo význam pro rozhodování krajského soudu o podaných žalobách, když jeho obsah se do značné míry překrývá s důvody, pro které krajský soud žalobám vyhověl, avšak s těmito důvody je v rozporu a přinejmenším zčásti je vyvrací. Pokud tedy např. krajský soud vytnul studiím AQUATEST, že „popisovaly pouze jeden z možných stavů proudění podzemní vody (zjednodušeně řečeno při vyšších stavech v Nové Moravě)“ – viz výše v odst. (18), neměl přitom zcela opomenout odborné stanovisko zpracovatelky těchto studií, která se právě i k tomuto vyjadřovala a výhrady v tomto směru vyvracela.
- (50) I přesto krajský soud tento námi předložený důkaz ve svém rozsudku zcela **opomenul**, tedy nejenže jej nijak nezohlednil ve svém rozhodnutí, ale ani nijak srozumitelně nevysvětlil, proč tento důkaz neprovedl (na rozdíl od řady jiných). Jedná se tak o tzv. opomenutý důkaz, způsobující nezákonnost a nepřezkoumatelnost (a neústavnost) rozsudku, jakož i zásah do našeho práva na spravedlivý proces.
- (51) V rozsudku ze dne 28.4 2020, č.j. 4 As 372/2019 – 42, Nejvyšší správní soud příléhavě shrnul aktuální judikaturu týkající se tzv. opomenutých důkazů: „*Problematikou důkazů, o nichž nebylo v řízení rozhodnuto, se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval ve své judikatuře (např. v rozsudku ze dne 1. 4. 2008, č. j. 9 Azs 15/2008 – 108, ze dne 28. 5. 2009,*

č. j. 6 Azs 26/2009 – 100, ze dne 2. 9. 2009, č. j. 2 Azs 26/2009 – 123, či v rozsudku ze dne 15. 12. 2011, č. j. 1 As 84/2010 – 72). Z citované judikatury pak vyplývá, že soud není povinen provést všechny důkazy navrhované účastníkem řízení, avšak je vždy povinen náležitě odůvodnit, z jakých důvodů navrhovaný důkaz neprovedl. Na splnění výše uvedených podmínek je nutné trvat, neboť jsou zárukou práva na spravedlivý proces (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2011, č. j. 1 As 84/2010 – 72). V opačném případě jde o tzv. opomenutý důkaz, jenž zakládá nepřezkoumatelnost rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2008, č. j. 4 As 21/2007 – 80). Neakceptování návrhu na provedení důkazů lze současně založit pouze argumentem, podle něhož tvrzená skutečnost, k jejímuž ověření nebo vyvrácení je důkaz navrhován, nemá relevantní souvislost s předmětem řízení. Dále je myslitelný argument, podle kterého důkaz není způsobilý vyvrátit nebo potvrdit tvrzenou skutečnost, tzn. nedisponuje vypovídací potencií. Odmítnutí provedení důkazu může být konečně zdůvodněno jeho nadbytečností, a to tehdy, byla-li již skutečnost, která má být dokazována v dosavadním řízení, bez důvodných pochybností postavena najisto (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 – 89). Absence věcné úvahy soudu, proč považuje navrhované důkazy za nadbytečné, pak může být překlenuta pouze v případě zjevně irelevantních důkazních návrhů.“.

(52) Uvedeným podmínkám pro přípustnost neprovedení důkazu však krajský soud ve vztahu k odbornému stanovisku RNDr. Koppové nevyhověl, když o něm v rozsudku zcela pomlčel, a neuvedl, proč právě tento důkaz neprovedl. Neprovedení navržených důkazů je v rozsudku obsaženo pouze v dosti obecném odst. 160., kde se uvádí: „Ve zbytku soud návrhy na provedení dokazování zamítl, neboť dílem se navržené důkazy týkaly skutečností nastalých po vydání žalobou napadeného rozhodnutí (důkazy týkající se sdělení Ministerstva životního prostředí ze dne 5.8.2022, č.j. MZP/2022/700/97, důkazy týkající se vyřazení záměru plavebního kanálu Dunaj – Odra – Labe z Politiky územního rozvoje), dílem nemohly přispět k dalšímu objasnění skutkového stavu věci.“. Nic z toho se však nevztahuje na odborné stanovisko RNDr. Koppové ze dne 15.7.2022, neboť:

- se netýká skutečností nastalých po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a ani se netýká až pozdějšího sdělení MŽP ze dne 5.8.2022 či plavebního kanálu Dunaj – Odra – Labe,
- a z výše uvedených důvodů mohlo přispět k dalšímu objasnění skutkového stavu věci, neboť zčásti vyvrací výhrady vůči studiím AQUATEST, kterým krajský soud v rozsudku vyhověl.

IX.

(53) Žalobci v řízení opakovaně poukazovali na skutečnost, že nám MŽP sdělením ze dne 5.8.2022 neprodloužilo platnost stanoviska EIA pro tento záměr těžby. Ve vyjádření k žalobám jsme podrobně zdůvodňovali a dokládali naše přesvědčení, že sdělení MŽP ze dne 5.8.2022 je z mnoha důvodů nezákonné. Na to krajský soud stručně reagoval v odst. 258. rozsudku, že námi popisované skutečnosti „jsou přitom již na první pohled alarmující“, a že pokud by se tím soud věcně zabýval, tak nejenom ve vztahu k jeho vypovídací hodnotě (ta je nulová, neboť sdělení neobsahuje relevantní odůvodnění), „ale také například tím, zda není v důsledku popisovaných skutečností například nicotné“.

(54) MŽP si nakonec své sdělení ze dne 5.8.2022 v přezkumném řízení samo zrušilo příloženým usnesením ze dne 19.5.2023, a to „pro jeho nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů vyplývajících z porušení § 9a odst. 4 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí ve spojení s přiměřeně aplikovaným § 68 odst. 3 správního řádu“ (str. 13, podrobněji pak v části od druhého odst. na str. 6 až do prvního odst. na str. 9), tedy MŽP shledalo „nezákonnost

sdělení v důsledku jeho nepřezkoumatelnosti". Toto usnesení tak pro úplnost (aby byl Nejvyšší správní soud informován o osudu sdělení MŽP ze dne 5.8.2022, na které žalobci v průběhu řízení před krajským soudem opakovaně odkazovali) přikládáme k důkazu.

X.

- (55) Z výše uvedených důvodů máme za to, že krajský soud rozhodl o zrušení žalobami napadeného rozhodnutí žalovaného nesprávně, a stejně tak nesprávně rozhodl i o s tím související povinnosti žalovaného k placení (značných) nákladů řízení. Navrhujeme proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek, v rozsahu jeho výroků I., VI. a VII., jakož i napadené usnesení **zrušil** a věc **vrátil** krajskému soudu k dalšímu řízení.

V Praze dne 22.6.2023

České štěrkopísky spol. s r.o.